

Project InPosterum

PRESERVING THE PAST FOR THE FUTURE

Sylwester 'Kris' Braun

Atak na Komendę Policji

Któregoś dnia przed 20 sierpnia od strony szpitala dziecięcego na Kopernika dostałem się do Pałacu Staszica, który częściowo znajdował się jeszcze w rękach niemieckich. Ubezpieczany przez chłopców z AK, pełniących służbę na tym odcinku, tylko z aparatem w rękę – biegłem korytarzem i zatrzymałem się w sali, gdzie jeszcze ciepłe koce wskazywały, że placówka niemiecka musiała dopiero co opuścić stanowisko.

Z okna roztaczał się widok na całe przedpole znajdujące się w rękach wroga, na komendę policji, kościół św. Krzyża i Uniwersytet Warszawski. Przed bramą komendy zobaczyłem niemieckie stanowisko cekaemów, które swym ogniem raziło Nowy Świat; załoga jego była z góry widoczna i znajdowała się nie dalej jak 80 metrów ode mnie. Zrobiłem serie zdjęć, po których widać, że są „nerwowe”.

Kilka dni później, w nocy z 22 na 23 sierpnia, Niemcy obawiając się zaskoczenia podpalili domy położone naprzeciwko kościoła św. Krzyża do ul. Oboźnej. W ten sposób całe przedpole było dobrze widoczne. Oświetlony pożarami kościół wyglądał dramatycznie. Jego wieże w czerwonej poświacie rysowały się ostro na tle czerni nocy. Następnego dnia, 23 sierpnia, o świcie rozgorzała bitwa. Z okien Pałacu Staszica zrobiłem serię zdjęć przedpola. Wieże kościoła leżały już strącone na ulicy i paliły się. W świątyni trwała walka.

Do kościoła dostałem się przez wyłom w murze od ulicy Świątokrzyskiej. Właśnie tędy grupa „Harnasia” dokonała udanego natarcia i zdobyła już częściowo budynek komendy policji. Pierwsi chłopcy z AK dotarli do głównego wejścia świątyni. W obramowaniu wejścia statua Chrystusa ostro rysowała się na tle ruin i zgliszcz. Walka trwała. Dostałem się do kaplicy pogrzebowej w podziemiach kościoła; na podwyższeniu stała trumna. Otworzyłem drzwi od strony Krakowskiego Przedmieścia i z poziomu ulicy, za zasłoną ognia i dymu, zobaczyłem czołg i płonące wieże kościoła. Paliły się także domy po drugiej stronie ulicy. Zrobiłem serie zdjęć i wróciłem na górę. W prawej części kościoła leżała pęknięta tablica z napisem – *Gdzie dom twój, tam serce twoje. Tablica ku czci Chopina.*

Paliła się boczna nawa. Żołnierze próbowali gasić płomienie; inni modlili się. Peżetki wspaniałe dziewczyny, gotowały walczącym zupełę. Koledzy z Czołówki Filmowej robili zdjęcia.

Poszedłem na plebanie. Było już po bitwie. Wyprowadzano jeńców niemieckich i granatowych policjantów. Podtrzymywali w rękach spodnie, bo zabrano im paski. Wysoki, szczupły porucznik AK niósł zdartą z Komendy Policji flagę ze swastyką.

Dymy zaczęły wolno opadać.